on vaba eesti või ka ühissoome riigi loomine, kusjuures venelasi tulevat kasutada ainult niikaua, kuni on vabanetud sakslasist. D. oli ligi 3 a. eeluurimise all vangis Tartus ja Riias. Katsed teda vabastada käemeeste vastutusel luhtusid sillakohtu vastuseismise tõttu. Mais 1885 saadeti D. Baltimailt välja. Genfist lahkumise järel elas D. mõnda aega Londonis ja siirdus siis Pariisi. A-il 1903—05 oli ta K. Päts'i (vt.) toimetusel ilmunud „Teataja" väliskirjasaatja, kirjutades A. Tulevik'u varjunime all.

ERKA-st jm. saadud andmed.

*A. S-p.*

**DONAT, Johann Wilhelm,** balti-saksa paberitööstur, sünd. 30. VI 1786 vkj. Tallinnas kasukameistri pojana, surn. 13. IV 1849 vkj. seals. Ta oli kaua aega Räpina paberivabriku juhatajaks, kuuludes sellal Võru kaupmeeste nimestikku, ostis 1836 oksjonilt 17 150 rubla eest W. F. Wistinghausen'i (vt. *Suppl.*) maksujõuetuse tõttu täiesti korratusse olekusse sattunud paberivabriku hooned Lasnamäe veerul. Astunud 1837 Tallinna kodanikuks, seadis ta vabrikuhooned korda, laiendas neid, muretses ajakohase sisseseadu ja pani enese kui ka oma poja väsimatu tegevusega aluse praegusele Põhja Paberi- ja Puupapivabrikule. Teda tuleb vististi pidada katusepapi leiutajaks. Vastavate katsete järel lubati keisri poolt 1843 katusepappi tarvitusele ja 1846 uude ehitusmäärustikku võtta. D. sattus viimaks suurtesse võlgadesse ja suri maksujõuetuna. Ta paberivabrik läks 1849 oksjoni teel 28 100 hõberubla eest G. A. Eggers'ile (vt. ka *Suppl.*).

O. Greiffenhagen, Zur Geschichte der Wasserindustrie Revals (Beiträge XIII 4, 1927, lk. 122 jj.); I. M. Friedenthal, Die Entwicklung der Industrie in Estland (Beiträge XIV 2, 1928, lk. 70 jj.); Inl. 1849, nr. 18, lk. 311; „Revalsche Wöchentliche Nachrichten" 1849, lk. 439, 511; Vana Tallinn I (1936), lk. 48 (R. Kenkmaa); TLA-st saadud andmed.

*R. K-a.*

**DRAGENDORFF, Johann Georg Noël,** rohuteadlane, sünd. 20. IV 1836 ukj. Saksamaal Rostockis, õppis Heidelbergi ja Rostocki ülikoolis loodusteadust, eriti keemiat, omandas 1861 seals. dr. phil. astme, 1864 Tartus mag. pharm. ja 1872 Münchenis dr. med. h. c. astme. D. oli a-st 1862 Peterburi Rohuteaduse Seltsi poolt väljaantava rohuteadusliku ajakirja toimetaja ja seltsi laboratooriumi juhataja, 1864—94 Tartu ülikooli rohuteaduse korraline prof. ja rohuteaduse instituudi juhataja, vahepeal 1888—92 arstiteaduskonna dekaan ja 1882—87 ülikooli prorektor; surn. 26. III 1898 ukj. Rostockis. — D. töötas peamiselt farmakognoosia, kohtukeemia ja farmakokeemia alal. Oma teenistuse ajal Tartu ülikoolis avaldas ta 124 teaduslikku kirjutist ning tööd. D-i ja ta õpilaste uurimiste tulemusi on kasutatud ms. järgmiste D-i teoste koostamisel: „Die gerichtlich-chemische Ermittelung von Giften" (Peterburi, 1868, 4. tr. Göttingen, 1895; venekeelne tõlge Peterburi, 1875, ja prantsuskeelne väljaanne „Manuel de Toxicologie", Pariis, 1873, uus tr. 1886), „Die chemische Wertbestimmung einiger starkwirkender Drogen" (Peterburi, 1874), „Die qualitative und quantitative Analyse von Pflanzen und Pflanzenteilen" (Göttingen, 1882; ingliskeelne tõlge, London, 1884), „Heilpflanzen der verschiedenen Völker und Zeiten" (Stuttgart, 1898). Nimetatud teoste kaudu, millest suur osa omab teaduslikku väärtust praegugi, on D. saanud tuntuks kogu maailmas.

„Pharmazeutische Zeitschrift für Russland" 1885, lk. 35; „Фармацевтическій журналъ" 1895, lk. 289; Левицкій II (1903); A. Tschirch, Handbuch der Pharmakognosie (1932), lk. 1041.

*J. S-m.*

**DUBORG (Duborgh), Peter,** Tallinna suurkaupmees ja raehärra, sünd. 14.VIII 1732 vkj. Tallinnas Holsteinist XVII s. keskpaiku sisserännanud perekonna võsuna; surn. 16. VI 1787 vkj. seals. D. oli oma aja suurimaid ärimehi Tallinnas. Seda tunnistab Tallinna linnaarhiivis säilinud tema kaubanduslik kirjavahetus, mitukümmend tuhat kirja, kõigist tähtsamaist Euroopa linnadest ja maist ja väga mitmes keeles. D. oli ühtlasi ka Suurgildi vanem ja dets-st 1769 alates raehärra. Viimases — linnalaeklase (Kämmerer) — ametis teostas ta 1780 eesti Kalamaja kalmistu torni ehituse. „Peter Duborg'i" nimeline kaubamaja teotses omaniku surma järel poegade ja abiliste juhatusel kuni 1813; viimaseil aastail langes ta 1. gildi alt 3. gildi alla.

F. G. v. Bunge, Die Revaler Rathslinie (1874), lk. 92; E. v. Nottbeck,